

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

"Sanık hakkında iddianame ile açılan davada Sivas Valiliğinin göndermiş olduğu 08.07.1996 tarihli ve 96 sayılı tamimine göre sanık ve oğlunun dahi kapsamında bulunan işlemlerden dolayı açıkta dosya niteliğine göre kadehle veya açık şişede içki sattıkları halleride kapsamına almak üzere 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/c ve TCK'nun 526. maddesine göre dava açılması kaydı ile emir ve talimatta bulunulduğu, Emniyet'in düzenlendiği belgelerle birlikte dava açıldığı anlaşılmaktadır.

a. Sanık savunmaları : İnkara dayanmakta olup dosya niteliğine göre bu şahısların içki satış ruhsatlarının olduğu ve içki satış ruhsatını baba durumundaki Bekir Bozdağ üzerinde bulunduğu bilirkişi raporuna göre belirli ticaret saatleri içerisinde alkollü içkilerin satışlarının yapıldığı, meyhane durumunda olmadığı, sadece, tek el bayiliği olarak ruhsatının bulunduğu anlaşılmaktadır.

b. Mevzuat hükümleri olarak 4250 sayılı Kanunun dosya niteliğinde görüldüğü gibi 25.06.1995 gün ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi ve Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmündeki Kararnamenin 21. maddesinin 4. paragrafı ile adli mahkemelerin bu husustaki cezai ve hukuki durumları kaldırılmakta mahkemelerin verecekleri karar kanun hükmündeki kararnameye göre doğrudan doğruya sanıklar hakkında idari nitelikteki 2559 sayılı Kanunun 7. ve 8. maddesine sokulmaktadır. Bu Polis Vazife Selahiyet Kanunu hükümlerine göre mülki amirleri iş yerlerini belirli yetkiler içerisinde kapatmasına yönelik olan kanundur.

1. Bu hususta destekleyici hüküm Mahkememizin 1997/116 esasına kayıt olup 1997/21 karar sayısı ile Yargıtay 2. Ceza Dairesi'nin 1997/15688 karar sayılı kararıdır. Yargıtay C. Başsavcılığı, kararda 560 sayılı Kararnamenin 4250 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki yaptırımın, 1995 senesinde yürürlüğe giren 560 sayılı Kararname'nin 21. maddesi ile 4250 sayılı Yasa'nın 31. maddesinin İller Kanunu hükümlerine göre, yürürlükten kaldırdığı, yani artık 4250 sayılı Kanun'a göre hüküm verilemeyeceği ve kanun koyucunun kamu düzeni ve asayiş ile ilgili olan hükümleri idari makamlar tarafından yerine getirilmesi lüzumuna uyularak daire TCK'nun 526. maddesine göre mahkumiyet hükmü verilemeyeceğinden bahisle mahkememiz kararını bozmuştur. Buna dair yine bu sanığın aynı mahiyette bozma kararı olup ilk bozma kararının aşağıda belirtilen gerekçelere göre Yargıtay Başsavcısının görüşü ile birlikte Yargıtay kararını gerekçe olmak üzere dosya konulmasına karar verilmiştir.

2. Üzerinde durulan cihet 1982 tarihinde çıkartılan T.C. Anayasası'nın 87. maddesi ile birlikte 91. maddesine göre 560 sayılı kararnamenin 4250 sayılı kanunun 31. maddeyi nasıl kaldırdığı şeklinde düşünce eleştiri tarzının gündeme getirilmesini gerektirdiği şeklindedir. Bu hususta önce mahkemece Yargıtay C. Başsavcılığının müracaatı beklenmiştir. TC Anayasası'nın 87. Maddesinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk görevinin kanun koymak olduğu belirlenmiştir. Zorunluluklara dayanarak Anayasa'nın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümünde yer alan temel haklar, kişi hakları, siyasi haklar ve ödevler, kanun hükmünde kararname ile düzenlenemeyeceği, şeklindedir. İkinci bölümde, temel haklar ve ödevlerin belirlenmesinde T.C. Milli güvenliğinin, Egemenliğinin, Kamu Düzeninin, Genel Asayişin, kamu yararının, Genel Sağlığın, Genel Ahlakın korunmasının kanunla sınırlanabileceği belirlenmiştir. Anayasanın 13. maddesi ile 91. maddesi arasında paralellik vardır. İçki satmak

Esas Sayısı : 1998/15
Karar Sayısı : 1998/12

ticari özgürlüğün sınırları içerisinde kaldığı gibi bunun kötüye kullanılması ve çeşitli nedenlerle kolluk ve idari tarafından denetlenmemesi veya gözden kaçması halinde meydana gelecek problem kamu düzenini ilgilendirir.

İçki bayilerinin, satışa gelen müşteri durumundaki şahısların hiçbir zaman kimliğine bakarak 18 yaşından küçük olup olmadığı araştırılmaksızın bu şahıslara içki satmaktan çekindikleri sosyal hayatta hiç görülmemiştir. Bilakis amaç para kazanmaktır. Nüfuzlu olan ticaret erbabının üzerine bu şahısları denetleyecek kolluk birimlerinin gideceği de şüphelidir. Siyasetin en üst düzeyde olduğu memleketimizde bu şekilde bir kararname çıkartmak Anayasanın 13. maddesine son derece aykırıdır ve 87. maddeyi ihlal eder şeklindedir. Bu hususta Bakanlar Kurulu adeta genel felaket haline gelmeye başlamış bulunan içki salgınının ticari sınırlar içerisinde denetlenmesi sorumluluğunu Meclisle paylaşması gerekmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, 4250 sayılı Kanun'un bu şekilde etkisiz bırakacaksa yasa tatbikçisi olarak buna saygı duyulacaktır. Ancak: Kanun Hükmünde Kararname ile 4250 sayılı Kanun'un bu maddesi sosyal ve hukuki nedenlerle Anayasa hükümlerine aykırı olduğundan dosya aşağıdaki şekilde hükme bağlanmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle;

Resmi Gazete'nin 22327 sayılı sayısında basılan 28.06.1995 tarihli, Gıdaların Üretim ve Tüketimi, Denetlenmesine Dair Kanun Hükmündeki 560 sayılı Kararname'nin 4250 sayılı Kanun'un 31. maddesini tadil eden ve kaldıran bütün hükümleri ile birlikte Anayasa'nın 12, 13, 87, 91. maddelerine aykırı olduğundan iptali için konunun Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesine, 560 sayılı Kararname'nin iptalinin istenmesine,

Esasın bu şekilde kapatılmasına, Yargıtay karar ve Cumhuriyet Başsavcılığı görüşünün fotokopi halinde dosyaya konulmasına,

Dair sanıkların yokluğunda ve bekletici mesele yapılarak esas hakkında bir hüküm verilmeksizin dosya hükme bağlandı.""